İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SİGORTASI BAKIMINDAN İŞVERENİN, ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN VE SİGORTALILARIN SORUMLULUĞU İLE PEŞİN SERMAYE DEĞERLERİNİN HESAPLANMASIYLA İLGİLİ İŞLEMLER HAKKINDA TEBLİĞ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleriyle getirilen işveren, üçüncü şahıslar ve sigortalıların sorumluluğu ile peşin sermaye değerlerinin hesaplanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek ve düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında sigortalı olanların iş kazası ve meslek hastalığı sigortası yönünden kendilerinin, işverenlerinin ve üçüncü şahısların sorumluluğu ile peşin sermaye değerlerinin hesaplanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 5510 Kanunun 21, 22 ve 23 üncü maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Gelir: İş kazası veya meslek hastalığı halinde sigortalıya veya sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine, yapılan sürekli ödemeyi,

b) İşveren: Sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

c) İşyeri: Sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurları ile birlikte işlerini yaptıkları yerler ile bu yerlerde üretilen mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler ile bağlı yerler, dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ile araçları,

ç) Kanun: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu,

d) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumunu,

e) Peşin sermaye değeri: Kurumca, bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen giderlerin yaş, kesilme ihtimali ve Kurumca belirlenecek iskonto oranı dikkate alınarak hesaplanan tutarı,

ifade eder.

İşverenin sorumluluğu

MADDE 5 – (1) İş kazası veya meslek hastalığının, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmesi durumunda, işveren Kuruma karşı sorumlu hale gelir.

(2) Kasıt; iş kazası veya meslek hastalığına işverenin bilerek ve isteyerek, hukuka aykırı eylemiyle neden olması halidir. Zarara neden olan eylemin bilinçli olarak yapılması kasıt için yeterli olup, sonuçlarının istenip istenmemesi kastı ortadan kaldırmaz.

(3) İşverenin eylemi hukuka aykırı olmamakla birlikte, yaptığı hareketin hukuka aykırı sonuç doğurabileceğini bilmesi, ihmali veya ağır ihmali Kuruma karşı sorumluluğunu kaldırmaz.

(4) İş kazası veya meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamı, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, Kurumca işverene ödettirilir.

(5) İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır. Kaçınılmazlık, olayın meydana geldiği tarihte geçerli bilimsel ve teknik kurallar gereğince alınacak tüm önlemlere rağmen iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesi durumudur. İşveren alınması gerekli bir önlemi almamış ise olayın kaçınılmazlığından söz edilemez.

(6) İş kazasının, Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sürede işveren tarafından Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirim tarihine kadar geçen süre için sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği, Kurumca işverenden tahsil edilir.

(7) Meslek hastalığının, Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen sürede işveren veya Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların kendilerince Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirim tarihine kadar geçen süre için Kurumca bu durum için yapılmış masraflar ile ödenmişse geçici iş göremezlik ödenekleri kendilerine rücu edilir.

Süresinde bildirilmeyen sigortalılıktan doğan sorumluluk

MADDE 6 – (1) Sigortalı çalıştırmaya başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası ve meslek hastalığı halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenir. Bu durumda, Kurumca yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirin başladığı

tarihteki ilk peşin sermaye değeri tutarı, Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasındaki sorumluluk halleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödettirilir.

(2) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olduğu halde, 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre içerisinde bildirimde bulunmayanlara, bildirimde bulunulmayan sürede meydana gelen iş kazası ve meslek hastalığı sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenmez.

(3) Sigortalının bildirilmesi gereken yasal süre içerisinde meydana gelen iş kazalarında, Kanunun 23 üncü madde hükmü uygulanmaz.

Üçüncü kişilerin sorumluluğu

MADDE 7 – (1) İş kazası veya meslek hastalığı, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelmişse, sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısı, zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu edilir.

(2) İş kazası veya meslek hastalığı, kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez.

(3) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez.

Sürekli iş göremezlik gelirinin bağlanması yönünden sigortalıların sorumluluğu

MADDE 8 – (1) Sigortalının iş kazasına veya meslek hastalığına uğraması, tedavi süresinin uzaması veya iş göremezliğinin artması hallerinde sürekli iş göremezlik geliri;

a) Ceza sorumluluğu olmayanlar ile kabul edilebilir mazereti olanlar hariç olmak üzere, sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle tedavisini yapan hekim tarafından bildirilen tedbirlere ve yapılan tavsiyelere uymaması nedeniyle tedavi süresi uzamış, sürekli iş göremezlik derecesi artmış veya malul kalmış yahut maluliyet oranı artmış ise, bu hususların hekim raporu ile tespit ve belgelendirilmesi halinde, uzayan tedavi süresi veya artan iş göremezlik oranı esas alınarak dörtte birine kadarı Kurumca eksiltilerek,

b) Ceza sorumluluğu olmayanlar hariç, ağır kusuru yüzünden iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının, mahkeme kararı, denetim, soruşturma ve kontrol raporları, ünite kararı, hekim raporu, kamu kurum ve kuruluşlarının görevleri gereği düzenlediği tutanak veya belgelerde belirlenen kusur derecesinin üçte biri oranında Kurumca eksiltilerek, ancak kusur derecesinin bilgi ve belgelerde yer almaması halinde yüzde beş oranında Kurumca eksiltilerek,

c) Mahkeme kararı, denetim, soruşturma ve kontrol raporları, ünite kararı, hekim raporu, kamu kurum ve kuruluşlarının görevleri gereği düzenlediği tutanaklar veya belgelerde kasti bir hareketi yüzünden iş kazasına uğradığı saptanan, meslek hastalığına tutulan veya Kurumun yazılı bildirimine rağmen teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, yarısı tutarında,

ödenir.

(2) Yukarıdaki fıkranın (b) bendinin uygulanmasında; sigortalının, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kurallara uymaması, tehlikeli olduğu veya hastalığa sebep olacağı bilinen bir hareketi yapması, yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı hareket etmesi, açıkça izne dayanmadığı gibi hiçbir gereği veya yararı bulunmayan bir işi bilerek yapması ve yapılması gerekli bir hareketi savsaması, ağır kusuruna esas tutulur.

Peşin sermaye değeri tabloları ve peşin sermaye değerinin hesabı

MADDE 9 – (1) Kurumca, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen giderlerin; yaş, kesilme veya yeniden bağlanma yada hak sahipliği nedeniyle sonradan gelir veya aylık bağlanma ihtimalleri ve yüzde beş iskonto oranı dikkate alınarak hesaplanacak tutarı tespit etmek amacıyla peşin sermaye değeri tabloları hazırlanmış olup, bu Tebliğ ekinde yer almıştır. Hazırlanan tablolar demografik ve ekonomik değişiklikler nedeniyle Kurumca gerekli görülen hallerde güncellenir. İlk peşin sermaye değeri, gelir veya aylığın başlangıç tarihinde yürürlükte olan peşin sermaye değeri tablolarına göre belirlenir.

(2) Kurumca hazırlanan ve Tebliğ ekinde yer alan peşin sermaye değeri tabloları;

a) Kanunun 21 inci maddesi hükmüne göre, iş kazası ve meslek hastalığı halinde sigortalıya veya hak sahiplerine ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri,

b) Kanunun 23 üncü maddesi hükmüne göre, iş kazası ve meslek hastalığı halinde sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri,

c) Kanunun 39 uncu maddesi hükmüne göre, malullük ve ölüm hallerinde sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanacak aylığın başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri,

hesabında kullanılır.

(3) Peşin sermaye değerlerinin hesabında, sigortalıların veya hak sahiplerinin gelire giriş tarihindeki yaşları esas alınır. Yaş hesabında altı aydan küçük yıl kesirleri dikkate alınmaz. Altı ay ve daha fazla yıl kesirleri tam yıl sayılır.

(4) Peşin sermaye değeri, sigortalı veya hak sahibinin gelir başlangıç tarihindeki aylık gelirinin 12 katının yaş karşılığı olarak peşin sermaye değeri tablolarındaki değerle çarpımı sonucu bulunan rakamın 100'e bölünmesi suretiyle

hesaplanır.

(5) Bu Tebliğ ekinde yer alan peşin değer tablolarından;

a) İş kazası sonucu ölen kadın sigortalının hak sahibi eşine ölüm geliri bağlanması işleminde Ek 1 de yer alan tablo,

b) İş kazası sonucu ölen sigortalının ana ya da babasına ölüm geliri bağlanması işleminde Ek 2 de yer alan tablo,

c) İş kazası sonucu ölen sigortalının kız ya da erkek çocuklarına ölüm geliri bağlanması işleminde Ek 3 de yer alan tablo,

ç) İş kazası geçirip, kaza sonrası hayatta kalan kadın sigortalı için gelir bağlanması işleminde Ek 4 de yer alan tablo,

d) İş kazası sonucu ölen erkek sigortalının hak sahibi eşine ölüm geliri bağlanması işleminde Ek 5 de yer alan tablo,

e) İş kazası geçirip, kaza sonrası hayatta kalan erkek sigortalı için gelir bağlanması işleminde Ek 6 da yer alan tablo,

kullanılır.

(6)Kanunun 39 uncu maddesi hükmüne göre,

a) Malullük hallerinde hesaplanacak peşin değerlerde kadın sigortalılar için bu Tebliğin Ek (4) numaralı, erkek sigortalılar için Ek (6) numaralı,

b) Ölüm hallerinde hak sahibi eşler için bu Tebliğin Ek (1) ve Ek (5), ana baba ve çocuklar için ise Ek (2) ve Ek (3) numaralı,

ekinde yer alan peşin değer tabloları kullanılır.

Rücu davalarına esas tutarın hesabı

MADDE 10 – (1) İşveren veya üçüncü şahıslar aleyhine açılacak rücuan tazminat davalarına konu olabilecek tutar, sigortalı ve hak sahiplerine bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerine, Kurumca, Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken diğer ödemeler eklenerek hesaplanır.

(2) İşveren, rücuan tazminat davalarına konu olan, bağlanacak ilk peşin sermaye değerli gelirlerin tamamından kusur oranı kadar sorumludur.

(3) Üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelen iş kazası veya meslek hastalığı olaylarında zarara sebep olan üçüncü kişiler ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlar, sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamının yarısından kusur oranları kadar sorumludur.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Tebliğ 2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı yürütür.

Ekleri İçin Tıklayınız